

Drogistické zboží

- zahrnuje skupiny zboží značně se odlišující: výrobní technologií
nároky na skladování
dopravu a prodej
- určité druhy jsou nabízeny ve specializovaných prodejnách, některé i v široko
sortimentních prodejnách a ve stánkovém prodeji /př. mýdla, prací prostředk., kosmetika atd./

Skupiny DZ

1. Úklidové a čistící prostředky
2. Prací prostředky
3. Prostředky osobní hygieny a kosmetika
4. Prostředky pro ošetřování vlasů a vousů
5. Prostředky pro ošetřování dutiny ústní
6. Potravinářské zboží v rámci drogerie
7. Drogistická galanterie a zdravotní potřeby
8. Lepidla
9. Chemické zboží
10. Nátěrové hmoty
11. Foto potřeby

Hodnocení jakosti

- pro hodnocení těchto výrobků jsou důležité ty vlastnosti, které přímo souvisejí
s funkčností výrobku
- toto funkcionální hodnocení výrobků je hodnocení z hlediska spotřebitele, kterého vlastně
zajímá především použití výrobku, nikoli jeho konstrukce
- dle spotřebitelských potřeb se vytyčují u těchto výrobků:
  - základní užité vlastnosti – tzv. zákl. ukazatelé jakosti
  - ty jsou složeny z řady dílčích užít. vlastností – tzv. dílčí ukazatelé
jakosti

Používané metody pro stanovení ukazatelů jakosti

1. laboratorní – používá se objektivních měřících přístrojů
  2. organoleptické – jsou založeny na hodnocení jakosti pomocí smyslových orgánů
člověka
  3. expertní – vycházejí z informací, zkušeností a dojmu experta
- těmito metodami se měří jak základní, tak i dílčí ukazatele jakosti, výsledkem je pak
celková jakost výrobku

Vlivy na jakost výrobku a její ochrana

- pro každou skupinu výrobků DZ existují jiné škodlivé vlivy na jakost a jiný způsob
ochrany jakosti /př. balení, skladování/

1. mechanické – projevují se intenzivně při přepravě, manipulaci a skladování – př. různé druhy mech. namáhání – př. rázy – rozbití obalů
  2. fyzikální – nejvýznamnější skupina jsou vlivy klimatické – hlavně teplo, vlhkost, tepelné a světelné záření
  3. chemické – jako vlivy prostředí – př. vliv vzdušného kyslíku stárnutí zboží/
jako vlivy, které vyvolávají vlastnosti výrobků /výbušnost, jedovatost/
  4. biologické – projevují se zpravidla u výrobků organického původu
př. rozhlodání, poškození, znečištění zboží
  5. společensko-ekonomické – neodborná, neopatrná nebo nedbalá manipulace se zbožím,
krádeže atd.
- u DZ je nutno mít na paměti i hledisko bezpečnosti – hořlaviny, jedy
  - důležitý pro bezpečné používání výrobku je návod k použití na obalu, dále správný a dobrý spotřebitelský obal
  - obaly v samoobslužných prodejnách stále více nahrazují funkci prodavačů ohledně informování o zboží

Nejčastěji používané obalové materiály pro DZ

- papír a lepenka – kelímky, skládačky, krabice
používají se jako distribuční a přepravní obaly;
jako spotřebitelské se často kombinují s jinými materiály
- sklo a porcelán – lahvičky, dózy – jsou chemicky odolné, avšak snadno rozbitné,
vysoká hmotnost
rozbitnost se snižuje pomocí povlaku z umělých hmot
- kovy – plechovky, konve, kanystry, hliníkové tuby – snadno se zpracovávají, poměrně
lehké, umožňují potisk, pevné
- plastické hmoty – kanystry, láhve, tuby – jsou pevné, pružné, mají nízkou hmotnost,
odolnost vůči vodě a chemikáliím, poměrně levné

Nedostatky v balení DZ

- nedostatečné množství druhů obalů – zaostáváme zatím ve výrobě
- úroveň jakosti je neuspokojivá – nejakostní obaly pak zavinují závažné ztráty
- neuspokojivá úroveň v estetickém ztvárnění a úpravě obalů – malá pozornost se věnuje
výtvarné a grafické úpravě
- volba obalů z hlediska účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti není vždy systematická
- naše obaly ve velké většině neumožňují potřebné dávkování přípravku

Nevhodný obal je příčinou

- zhoršení jakosti výrobku a vzniku ztrát – př. u sprejů vady stříkacích mechanismů, které
bývají způsobeny deformacemi během přepravy, manipulace
a skladování

- nízká jakost obalu – př. prací prášky v důsledku nízké jakosti kartonu se karton sám protrhne – sníží se hmotnost, sníží se prací schopnost vlivem vlhkosti
- u skleněných a polyetylenových lahví a lahvíček praskají uzávěry a stejný důsledek má i rozbití zboží;
poškození nesprávným sklad., manipul. a přepr.

Obalům DZ je třeba věnovat velkou pozornost, obal plní řadu funkcí, nejvýznamnější ochrannou

Informace o zboží jsou buď na obalu nebo na průvodních letáčcích

Úklidové a čisticí prostředky

- směsi účinných látek, nejčastěji tenzidů, doplněné dalšími přísadami dle účelu použití
- nutnost dosažení co nejvyššího čistícího účinku, nepoškození čistěných předmětů
- balení – většinou do plastů, méně do papírové kartonáže, skleněné nebo kovové obaly, pastovité výrobky do hliníkových nebo PVC tub
- rozdělení: 1. univerzální
2. speciální

Univerzální

- určeny pro všestranné použití /podlahy, nádobí, praní záclon, dlaždice/
- např. na trhu – Pur Universa, Nový Rekord, Colon univerzální, Brio, Domestos
- koncentrované prostředky – nižší hmotnost, nižší cena při stejné čistící účinnosti
- univerzální čistící prostř. si získávají stále větší oblibu na úkor prostř. speciálních

Speciální

1. Prostředky k mytí a údržbě podlah

- a) Mazlavá mýdla
  - výroba zmýdlením tuků hydroxidem draselným, nevysolují se, matečný louh zůstává v základním mýdle, mají proto pastovitou konzistenci
- b) prostředky na základě syntetických tenzidů
  - např. Myje-to, Planol
- c) přípravky pro údržbu podlah
  - umyjí a vytvoří na podlaze lesklý ochranný film
  - např. Golem speciální čistící prostř. pro údržbu podlah. krytin
- d) prostředky na leštění podlahových krytin
  - jsou účinné, s obsahem různých vosků
  - např. Puli pasta, Blist

2. Prostředky k čistění oken a skleněných ploch

- kromě tenzidů obsahují směs ve vodě rozpustných alkoholů
- určeny pro mytí a čistění skel všeho druhu bez vody
- např. Iron, Iprom, Opti; některé opatřeny rozprašovačem

3. Prostředky k hygieně WC
  - a) čisticí prostředky na WC – obsahují syntet. tenzidy + některou kyselinu nebo dezinfekční prostředek, nebo obojí
    - např. Domestos, Fixinela, Deskalen, Tekutý čistič WC Kronstar
  - b) deodoranty na WC – látka, která pohlcuje a chemicky váže nepříjemné pachy
    - prodej dvou typů: – závěsný deodorant do záchodové mísy
    - blok do záchodové splachovací nádržky
4. Prostředky k čištění koberců a potahových látek
  - syntetické tenzidy s vysokou pěnivostí
  - např. Peršan, Koralan, Šampon na ruční čištění koberců a Šampon na strojové čištění koberců
5. Prostředky k ošetřování a konzervování dřeva
  - a) prostředky pro moření dřeva – mořidla
moření dřeva je napouštění dřeva barvivou
mořidla přicházejí do obchodu prášková nebo v roztoku vodném, popř. lihovém
  - b) leštěnky na nábytek – tzv. poliše – jsou olejové nebo voskové emulze
vyšší kvalitu mají leštěnky samolešticí – Polish trio, Pronto-leštěnka krém, Pronto-leštěnka aerosol, Jasana 88
6. Prostředky k mytí nádobí
  - základní složkou syntet. tenzidy; obsahují také parfém a látky ochraňující pokožku rukou
  - výborně odmašťují nádobí, odstraňují nečistoty, po umytí se nádobí oplachuje vodou, uschne bez utírání
  - např. Pur koncentrát, Jar, Lena, Colon, Sunlicht
7. Prostředky s ohrusnými /abrazivními/ účinky
  - použití na čištění van, umyvadel, nádobí, příborů, ploten apod.
  - hlavní součástí jsou mleté abrazivní látky /vápenec, křemičitý písek, pemza, kaolín, křída .../ /pemza – přírodní pěnové sklo vulkanického původu, světlé barvy/
  - např. na trhu Ata citrus, Vanaxa, Real, Real nový, Pemit ex + pastovité Hit, Citro
8. Prostředky k ošetřování kovů
  - k mechanickému čištění a leštění kovových předmětů a kovových částí automobilů; kovový povrch zároveň konzervují
  - jejich konzistence se upravuje přidávkou vody
  - např. Sitol, Silex, Stahl fix
9. Prostředky k osvěžování vzduchu
  - jsou tekuté nebo pevné; tekuté k rozprašování v prostoru, pevné se v prostoru volně odpařují
  - např. Abra, Domestos Fresh, Brees – mají různé vůně

10. Prostředky k odstraňování vodního kamene

- vodní kámen je usazenina, která se vytvoří na dně nebo vnitřní stěně nádobí, pračky, chladiče auta apod. – všude tam, kde dochází ke styku s odpařující se vodou; jsou to vápenaté a hořečnaté minerální soli
- na trhu Cillit na rez a vodní kámen, Larrin čistič na rez a vodní kámen, Calgon a Kronstar

11. Prostředky k ošetřování textilu

- a) prostř. k domácímu odbarvování textilu
  - v prodeji odbarvovač
- b) prostř. k domácímu barvení textilu – v podstatě anilinová barviva – např. Duha barvy a ustalovače vybarvení, které zvyšují stálost barvy – na trhu Duhafix
- c) prostř. k domácí impregnaci textilu – aplikací lze dosáhnout některých nových užit. vlastností textilu – např. nepromokavosti – na trhu Impregnace na textil a stany
- d) prostř. k odstraňování skvrn z textilu – obsahují řadu chemických látek, nejdůležitější je látka bělicí a tzv. aktivátor – na trhu Sil – sůl na skvrny, Sůl na skvrny Kronstar, Sůl na odstraňování skvrn, Vanish

12. Prostředky k ošetřování kožených výrobků

- a) klasické krémy na obuv – člení se na:
  - krémy terpentýnové – do krabiček, leštidla
  - krémy emulzní – hliníkové nebo PVC tuby
- b) samolešticí houbičky – molitanové houbičky, chráněné před vysycháním
- c) tekutá barva na semišovou obuv – slouží k oživení původního odstínu nebo k přebarvení semišové obuvi; barva současně obuv změkčuje

13. Prostředky k ošetřování aut

- na mytí, leštění a konzervaci karoserií aut
- čištění vnitřních prostor aut
- čištění a leštění chromovaných částí aut
- prostř. pro údržbu motorů
- pro ochranu podvozků a kol aut
- prostř. k zabezpečení provozu aut v zimě – na skla, odstřikovače, zámky

Prací prostředky

- jsou směsi, které mají vysokou prací účinnost a které nepoškozují textilie

Složení pracích prostředků**1. tenzidy**

- jeden nebo více druhů, uplatňují se hlavně syntetické tenzidy
- synt. tenzidy
  - rychle se rozpouštějí ve vodě /rychleji než mýdla/
  - jsou méně závislé na tvrdosti vody /mýdla se v tvrdé vodě srážejí a vytvářejí nerozpustné sloučeniny, které se usazují na prádle a způsobují jeho šednutí/
  - smáčejí lépe než mýdla, dobře rozpouštějí nečistoty
  - mají 3x až 5x větší prací účinnost než mýdla
  - největší prací účinnost je při teplotě 30 až 90°C /mýdla při teplotě 90°C/

- nepoškozují žádný druh text. vláken, mýdla poškozují vlnu a hedvábí a nejsou vhodná pro praní syntetických vláken
  - při praní v automat. pračkách se vyšší pěnovost syntet. tenzidů snižuje přidavkem mýdla
2. enzymy
    - pro štěpení bílkovin, škrobů a tuků
    - rozkládají organické složky – pot, krev, zbytky pokrmů
    - jsou účinné jen do teploty 60 °C, při vyšší teplotě se ničí
  3. bělicí látky
    - např. perboritany (chem. sloučeniny vznikající působením peroxidů) – tyto prací prostředky vhodné pro bílé prádlo, nevhodné pro prádlo barevné; působí chemicky
  4. optické zjasňovací prostředky
    - tzv. OZP – dodávají prádлу zářivou bělost
    - plní funkci, kterou dříve měla šmolka /modřidlo/
    - OZP působí fyzikálně /opticky/
  5. fosforečnany
    - zvyšují prací účinnost prostředku a změkčují vodu
    - nepříznivé ekologické důsledky; dnes moderní bezfosfátové prostředky, např. Persil nebo se sníženým obsahem fosfátů Titan
  6. alkalické uhličitany
    - soda – uhličitan sodný – změkčuje vodu a upravuje pH prací lázně
    - optimální účinnost prostředků je při pH 11 /stupnice pH od 0 do 14; nejkyselější reakce je pH 0, nejzásaditější reakce je pH 14/
  7. karboxymethylcelulóza
    - na obalu označovaná jako CMC
    - působí hlavně proti zpětnému usazování nečistoty na prádlo
  8. zeolity
    - změkčují vodu
  9. parfém
    - např. citrusový, zmírňuje pach pracího prostředku, prádlo dodává vůni

Rozdělení PP

1. dle konzistence
  - a) práškovité – většina
  - b) kapalné – tekutý Persil, Norit
  - c) pastovité – ojedinele
  - d) v tabletách – ojedinele, Lanza tabs

2. dle aktivní složky
  - a) mýdlové – neobsahují detergenty, např. Toto, Hanka
  - b) na základě syntetických tenzidů – neobsahují mýdla; např. Mohér, Merkur, Perwoll, Colon
  - c) enzymatické – Palmex Color, Lanza Color, Lanza ručka
  - d) s bělicí složkou – Persil bezfosfátový, Palmex citrus, Omo plus
3. dle použití
  - a) univerzální – Palmex plus, Ariel, Titan, Kronstar, Quatro
  - b) pro barevné prádlo – Palmex Color, Tix bio color, Lanza color
  - c) speciální – Perwoll /vlna/, Dato /záclony/, Timi /dětské prádlo/
  - d) pro ruční praní – Palmex expres, Persil tekutý, Norit pro ruční praní, Lanza ručka

Pomocné prostředky

1. Změkčovací, namáčecí a předpírací prostředky
  - tvrdá voda obsahuje řadu minerálních solí, nežádoucí jsou zejména sloučeniny vápníku a hořčíku
  - tvrdou vodu před praním změkčovat
  - silně špinavé prádlo lněné a bavlněné stálobarevné lze namáčet, nejlépe přes noc, nejméně 2 hodiny – narušení špíny, lehčí praní
  - v automat. pračkách předpírání – 1x nebo 2x
  - klasickým změkčovacím a namáčecím prostředkem je soda krystalická
  - změkč., namáč. a předpír. jsou Namo, Vanish na skvrny a špínu
  - změkčovač vody Kronstar a Žabka
  - speciálním přípravkem, který plní úlohu namáčecího prostř. a předpíracího prostř., je Sprej před praním Kronstar – pistolový rozprašovač; prádlo se místo namáčení tímto způsobem pokropí, nechá se působit 1 až 2 minuty a vypere běžným způsobem; osvědčuje se zvláště na špínu na určitých částech prádla /límce/
2. Bělicí prostředky
  - odstraňují z prádla našedlý či nažloutlý odstín a barevné skvrny
  - bělením se prádlo nepere
  - v prodeji např. Savo, Clorox Lemon fresh – před použitím je nezbytné pročíst pozorně návod k použití
3. Apretační prostředky
  - použití znamená zlepšení vlastností textilií – vzhled, omak, lesk
  - 2 typy apretace: 1. tužení
2. aviváž

Tužení

- apretují se textilie z přírodních materiálů
- používané prostředky:
  - a) roztok škrobu ve vodě – v prodeji Škrob 3 extra a tekutý škrob, Škrobenka na záclony
  - b) syntetické tužící prostředky – účinek škrobení se výrazně zvyšuje vyžehlením prádla, je trvanlivější než účinek škrobu – Alba efekt, Elasta s přídavkem zjasňovačla
  - c) tužící prostř. na suché prádlo – nanášejí se na prádlo před žehlením nástřikem z rozprašovače, rychlý způsob; Kronstar pomocník přižehlení

- cílem škrobení je: snadno a kvalitně vyžehlit prádlo
snížit náchylnost tkaniny přijímat špínu a usnadnit odstranění špíny z tkanin

Aviváž

- přidávají se do poslední máchací lázně po vyprání pro měkkost, hebkost a příjemný omak textilií; parfemace – počít čistoty
- Silan, Azurit, Quanto – mají různé vůně a různou koncentraci

Prostředky osobní hygieny

1. Mýdla toaletní

- jsou velmi jemná a kvalitní mýdla s vysokým obsahem mastných kyselin /78%/
- vyrábějí se ze zvlášť připravených tukových násad s vyšším podílem hovězího loje
- přidávají se: parfémy, barvy
ochranné látky /lanolin, bavlníkový nebo ricínový olej/
bělicí látky
- směs se promíchá a tvaruje
- na trhu mýdla: a) spotřebitelsky balená – většina
b) hotelová – balená nebo nebalená
c) dárková balení
d) dětská – kvalitní suroviny, přidává se lanolin
– do některých bylinné extrakty, hlavně heřmánkový /př. Soté Baby/
e) speciální

2. Mýdla tekutá

- roztoky mýdla s glycerínem, parfemovaná, popř. další přísady
- svým charakterem jsou blízké šampónům a holicím krémům
- většinou opatřena dávkovačem /př. Tekuté mýdlo Mint, Timo/

3. Pleťové vody

- dle použití:
  - a) čistící – šetrné a jemné čištění pleti
    - zbavují pleť přebytečného tuku, čistí póry, osvěžují pleť, zabezpečují její prokrvení a regenerují ji
    - člení se: – s obsahem etanolu /Astrid, Nivea/
– neobsahující etanol /Astrid bez alkoholu/
  - b) stahující /adstringentní/ – k ošetření pokožky s rozšířenými póry a proti vráskám
    - člení se: – s obsahem etanolu /př. Royt/
– bez etanolu

4. Pleťové krémy

- jsou v podstatě emulze vody a tuku
- rozpuštěny různé aktivní látky pro ošetření pleti
- základní složky krému: – látky vstřebatelné do pleti
– látky nevstřebatelné – vytváří na povrchu pleti ochranný nános

- a) denní krémy pro mastnou pleť
  - označované jako „suché“, jsou emulze typu „olej ve vodě“
- b) denní krémy pro suchou a normální pleť
  - označované jako „polomastné krémy“, tvoří přechod mezi denními a nočními krémy
- c) noční krémy
  - označované jako „mastné“ nebo „výživné“, jsou emulze typu „voda v oleji“
  - vhodné pro ošetřování všech druhů pleti přes noc, suché a normální pleti i přes den; dále po koupeli nebo k ochraně před povětrnostními vlivy, popř. při domácích pracích
- d) speciální krémy
  - hydratační – udržují v pleti potřebnou vlhkost, zvláčňují, osvěžují
  - regenerační – tzv. „reparační“
  - vitamínové
  - dětské – svým složením uzpůsobeny velmi citlivé dětské pokožce /Batole, Aviril, Neridetta, Johnson, Nivea/

5. Kosmetická mléka

- označovaná jako „tekuté krémy“, jsou velmi blízké pleťovým krémům
- nejčastěji typ „olej ve vodě“
- pro čištění a ošetřování pleti, pokožky celého těla – při koupeli nebo slunění, popř. k masážím
- Nivea body milk, Johnsons

6. Pleťové masky

- zvlášť upravené přípravky pro jednorázové použití
- při přiložení na pleť se nechávají působit v klidu 15 až 30 minut
- obsahují velmi široké spektrum účinných složek, dle nich se dělí – př. :
  - Maska vitamínová, adstringentní, hydrating, regenerační, pro citlivou pleť, výživná

7. Opalovací přípravky

- sluneční záření obsahuje kromě viditelné složky:
  - složky infračervené – IR záření
  - složky ultrafialové – UV záření:

– UV – A	}	mohou být nebezpečné
– UV – B		
- pokožku je třeba chránit kvalitními přípravky:
  - a) před opalováním
    - přípravky jsou označeny tzv. ochranným faktorem /F/ – tj. číslo, které udává, kolikrát déle, než je doporučená doba, lze vystavit pokožku slunečnímu záření bez rizika spálení
    - zahrnuje: opalovací oleje
opalovací mléka /tzv. opalovací emulze/
opalovací krémy
opalovací gely

- b) po opalování
    - krémy, mléka, gely
    - zmírňují nepříznivé důsledky spálení a regenerují poškozené části pokožky
  - c) přípravky na samovolné opalování
    - bez vystavení pokožky Slunci
    - př. Samoopalovací mléko Astrid
8. Koupeľové přípravky
- a) přísady do koupeľové lázně:
    - koupeľové soli
    - koupeľové soli na nohy
    - bylinné koupele /borovicová, letní../
    - oleje do koupele
    - koupeľové pěny
  - b) těľové šampóny – tzv. sprchové
    - dobrá pěňivost, jemné; Nivea, Fa
  - c) sprchové gely – před sprchováním se roztírají na pokožku
  - d) regenerační koupeľové balzámy – dobré mycí schopnosti, vysoká pěňivost, nevysušují pokožku; tvoří přechod mezi přísadami do koupele a přípravky k mytí těla
9. Masážní přípravky
- pomáhají prokrvit kůži, odstraňují pocit únavy a bolesti při některých onemocněních svalů a kloubů, jsou vhodné po tréninku sportovců a přispívají ke snížení tělesné váhy
  - zahrnují:
    - masážní krémy
    - francovky – lihové roztoky mentolu a aromatických látek /Francovka Alpa/
10. Ostatní prostředky pro pokožku
- a) přípravky k ošetřování pokožky rukou – člení se dle přísad:
    - výživné
    - ochranné
    - universální – vyživují i chrání pokožku
    - př. Indulona, Glydona, Astrid, Avon, Atrix, Nivea
  - b) kosmetické vazelíny – chrání pokožku před povětrnostními vlivy, promašťují, změkčují
    - k odličování
  - c) zásypy – směsi práškovitých látek s přísadou účinných látek a parfémů
    - člení se:
      - dětské
      - léčivé
      - k ošetřování nohou
      - masážní

Prostředky péče o hygienu vlasů

1. Vlasové šampóny – univerzální a specializované
  - pro mytí vlasů a pokožky hlavy
  - na bázi syntetických tenzidů + různé přísady pro zdraví vlasů /nejdůležitější jsou: glutasil, ceramid R, bylinné výtažky (chmel, heřmánek, aloe, meduňka), vitamíny (Pantenol, F vitamín)/
  - suché vlasové šampóny jsou směsi sypkých látek, mají schopnost pohlcovat mastnotu, a tak uvolňovat z vlasů nečistoty; převážně jako okrajové výrobky k rychlému odmaštění vlasů

2. Kondicionéry
  - označované jako balzámy na vlasy, používají se po umytí vlasů
  - usnadňují rozčesávání vlasů
  - na trhu samostatně nebo jako součást šampónů
  - mohou obsahovat další přísady vyživující vlasy a pokožku na hlavě
  - šampóny speciální – pro mastné vlasy, suché vlasy, výživné, proti lupům, proti vším apod. + dětské, do každého počasí

3. Vlasové vody
  - pro ošetření zdravých nebo porušených vlasů
  - př. Sibé voda s březovým nebo kopřivovým extraktem

4. Vlasová tužidla
  - složena z látek, které na vlasech rychle tuhnou, vlasy tak zpevňují
  - nanáší se na mokré vlasy
  - člení se:

– bezbarvá	dle konzistence: tekutá
– barevná tónovací	pěnová
	gely

5. Laky na vlasy
  - pro zpevnění účesu, nanáší se na suché vlasy
  - základem je etanol, v němž jsou rozpuštěny syntetické nebo přírodní látky, které na vzduchu rychle tuhnou
  - některé laky obsahují další látky
    - př. laky s regeneračním účinkem
    - s kondicionérem
    - proti přemaštění, lámání vlasů
    - pro hedvábný lesk vlasů

6. Barvy a přelivy
  - a) barvy – barví dlouhodobě
    - moderní kvalitní přípravky obsahují navíc složky, které zlepšují výsledný účinek barvení – kondicionér, sójový olej, ochranný polymer
    - barvy jsou: tekuté nebo krémové /Wella, Royal Color, Cream, Schwarzkopf/
  - b) přelivy – barví jen povrchově, určeny k rychlému barvení, tónování
  - c) tónovací šampóny – krátkodobí účinek /Color Schampoo/
  - d) tónovací tužidla + laky
  - e) odbarvovač – př. Peroxid Wella

7. Ostatní prostředky na vlasy
  - vlasové aktivátory – používají se při ztrátě vlasů, řídnutí
    - vtírají se do pokožky /př. Capilan/
  - vlasové oleje a brilantiny – pro suché a poškozené vlasy
    - úkolem je vlasy promastit a zvláčnit
  - přípravky ke zkadeření vlasů – preparační vody /trvalá/

Prostředky péče o hygienu vousů

1. Vody před holením – hlavně před holením elektr. strojkem
  - pleť před holením vypnou, odmastí vousy
2. Holící mýdla – speciální druhy toaletních mýdel, parfémovaná /Holík/
3. Pěnivé holící krémy – jsou modernější než mýdla
  - plní se do tub nebo plastových kelímků
4. Pěny na holení – nejmodernější prostředky, obaly s různými typy rozprašovačů /Mennen, Diplomat, Palmolive .../
5. Vody po holení – s vyšším obsahem etanolu a s řadou dalších účinných přísad
  - stahují kožní póry, zastavují krvácení drobných ranek, dezinfikují, ochlazují, osvěžují
6. Balzámy po holení – podobné přípravky jako vody, převládá funkce uklidnit a obnovit pokožku po holení
7. Želé po holení – spojuje účinky vody s účinky balzámu po holení
  - modernější obdoba vody po holení
8. Kamence – ke stažení kožních pórů, zamezuje krvácení při menších oděrkách
9. Kolínské vody – roztoky směsí vonných látek v lihu /1-5 %/, lihu 50-90 %
  - k osvěžení pleti po holení
10. Depilační prostředky – Opilka, Depilační krém; Balzám po depilaci

Prostředky péče o hygienu dutiny ústní

– zabezpečují zdravý chrup a svěží dech

1. Zubní pasty
  - směs jemně mletých práškovitých látek rozptýlená v kapalné složce
  - přidává se celá řada přísad:
    - látky pěnicí /tenzidy/
    - látky dezinfekční
    - stahovací látky
    - zjemňovací látky /glycerol/
    - léčivé – proti zubnímu kazu a kameni
      - pro zpevnování zubní skloviny
      - vit. C proti paradentóze
    - aromatické

- potravinářská barviva
  - syntetická sladidla
  - členění: běžné a dětské
pasty a gely
  - speciál. – s ochrannými a léčivými účinky
s bělicími účinky – Clynomin
  - plnění do tub Al nebo plastových
2. Ústní vody
    - slouží k dezinfekci a aromatizaci dutiny ústní, upevňují dásně, omezují vznik zubního kamene, některé vody mají protizánětlivé účinky
    - na trhu př. Fluora, Stoma paradentol
  3. Osvěžovače dechu
    - tzv. ústní dezodory
    - plněné do obalů s rozprašovačem, dávkují se přímo do dutiny ústní
    - př. AB dent – ústní dezodor
  4. Přípravky k čištění a dezinfekci zubních protéz
    - mají bělicí a dezinfekční účinek
    - jsou buď sypké prášky nebo tablety
    - protézy se vkládají /nejlépe na noc/ do vodného roztoku přípravku
    - např. Stoma

Ostatní prostředky osobní hygieny

1. Antiperspirační prostředky
  - snižují tvorbu potu, např. Lady speed stick – roll-on
deodorant/antiperspirant
2. Tělové deodorační prostředky
  - někdy deodorační, zkratka deo prostředky
  - zamezují mikrobiálnímu rozkladu mazu, potu a překrývají jejich pach
  - členění se na:
    - kapalné /s rozprašovačem/ – Fa Deo, deodorant dámský Nivea
    - krémovité – ve formě emulze „voda v tuku“ /Fenjal/
    - tuhé – ve formě roubíku – př. Mennen Speed
3. Intimy – určeny k péči o intimní části lidského těla
  - používají se po koupeli, umytí nebo pro rychlé ošetření na cestách nebo ve společnosti
4. Repelenty – přípravky na odpuzování hmyzu
  - nanášejí se na obnažené tělo, př. Off sprej
  - jejich charakteristický pach odpuzuje hmyz, neškodí lidskému organismu
5. Balzámy a pomády na rty – poskytují rtům účinnou ochranu proti nežádoucím vlivům vnějšího prostředí
  - do některých balzámů se přidávají vitamíny, rostlinné extrakty, UV filtry, popř. látky zabraňující vzniku oparů
6. Kondomy – pryžové ochrany při sexuálním styku

7. Hygienické vložky a tampóny – Always, Tampax
8. Jednorázové dětské pleny a plenkové kalhotky – př. Pampers, Libero
9. Papírové ubrousky – bez potisku, s potiskem
  - bílé, barevné
  - příležitostné – vánoční, velikonoční
10. Papírové kapesníčky – jednorázová náhrada textilních kapesníků
11. Vlhké papírové kapesníky a ubrousky – k osvěžení při únavě, k hygieně
12. Toaletní papíry – jedno, dvou a třívrstvé
13. Jednorázové utěrky a ručníky
  - vyrobené z papíru, hygienická náhrada textilních utěrek a ručníků

Drogistické potravinářské zboží

1. Potravinářské čisté chemikálie
  - kyselina citrónová – výroba zkvašováním roztoku melasy nebo glukózy
    - bezbarvé krystalky, příjemně kyselá chuť
    - k ochucování ovocných šťáv, pomazánek, kompotů a nápojů
  - jedlá soda – hydrouhličitan sodný, bílý krystalický prášek
    - jako kypřidlo do pečiva
    - v prodeji v prášku nebo v tabletách
2. Pečivové příchutě
  - silně těkavé aromatické látky, balené v dokonale utěsněných lahvičkách, s přísadou nezávadného potr. barviva
  - do cukrářských výrobků, zavařenin, kompotů
  - v prodeji Aroma pomerančové, ananasové, rumové, anglický punč
3. Potravinářské barvy
  - směsi zdravotně nezávadných syntetických barviv s vhodným plnidlem
  - patří sem barvy také pro barvení velikonočních vajec
4. Želírující přípravky
  - tzv. hydrokoloidy – dovedou za určitých podmínek /např. teploty/ tvořit rosol
    - a) želatina – k různým úpravám masa, masných výrobků, ryb, výrobků studené kuchyně
      - v prodeji Želatina jedlá, Želatina plátková
    - b) pektiny – jsou na rozdíl od želatiny rostlinného původu
      - do obchodu většinou jako základní složka různých želírujících přípravků – ve směsi s cukrem
      - ve směsi s cukrem a kys. citronovou
      - na trhu Pektogel, Gelfix, želé Oetker

5. Přípravky ke konzervaci potravin
  - rozlišují se na:
    - jednodruhové – kyselina sorbová, kyselina benzoová
    - směsné – jsou směsí konzerv. prostředků + další látky /Deko/
6. Potravinářské dietické přípravky
  - a) vitaminové přípravky – např. Šumivé tablety s vitamínem C s citronovou příchutí
  - b) přípravky s obsahem minerálních látek – např. Kalcium – šumivé tablety bez cukru, Magnesium – šumivé tablety se sacharinem
  - c) ostatní – Česnekové tablety Contipro
  - d) víceúčelové a komplexní dietické přípravky – např. Calmavit – přípravek s vitamíny a minerálními látkami
7. Ostatní drogistické potravinářské zboží
  - sušené kultury vinných kvasinek pro domácí výrobu vína

Drogistická galanterie

- rozumí se drobné výrobky denní potřeby, dělí se obvykle dle materiálu
1. Galanterie z plastů
    - vědra, pohárky, pouzdra, lopatky, předložky, molitanové houby, kolíčky na prádlo, sluneční brýle, natáčky na vlasy, spony do vlasů
  2. Galanterie z pryže
    - dětská šidítka, ochranné rukavice
  3. Kovová galanterie
    - holící strojky, holící čepelky, vlasové sponky, natáčky na vlasy, drátěnky na nádobí
    - je patrný ústup této galanterie ve prospěch plastů
  4. Galanterie textilní
    - utěrky na nádobí, hadry na podlahu, prachovky, mopy, šňůry na prádlo, potahy na žehlicí desky, mycí žínky
  5. Kartáčnické zboží
    - zahrnuje kartáče a štětce, štětky
    - košťata a smetáky, smetáčky na úklid

$\left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} \text{ pro různé účely}$
  6. Ostatní drogist. galanterie
    - kůže na čištění skla, pasti na myši, párátko, teploměry, kapesní zrcátka

Skladování drogist. zboží

- + vystavování v prodejně s potravinami
- + péče o jakost v prodejně

Fotografické citlivé materiály

- označují se tak souhrnně foto filmy, papíry a foto desky
- společnou vlastností je to, že na svém povrchu mají vrstvu látek citlivou na světlo /halogenidy stříbra/
- dvě základní skupiny – ČB a B

- požadavky na jakost – citlivá vrstva je nejdůležitější složkou foto materiálů – působením světla v ní vzniká latentní obraz, který se působením výbojky přemění na viditelný pozitivní nebo negativní obraz
- citlivost je tím větší, čím kratší je doba ke vzniku obrazového záznamu
- skladování – odděleně od prchavých látek, do 20 °C, RV 40-50 %, temné místnosti

8. Lepidla

- slouží k dočasnému nebo trvalému spojení pevných materiálů
- podle druhu hlavní lepicí složky se člení na:
  - a) L minerálního původu – př. vodní sklo, asfalt
  - b) L živočiš. původu – klišy, kazein, želatina
  - c) L rostlin. původu – cukry, škroby, dextryny, klovatiny, přírodní pryskyřice, přírodní kaučuk, rostlinná guma rozpustná ve vodě
  - d) L na bázi syntetických pryskyřic – jsou nejvýznamnější složkou moderních lepidel a tmelů, (acetylcelulozová, epoxidová p.)
- výroba lepidel je velmi složitá, používá se i několik desítek základních filmotvorných složek
- vlastnosti lepidel se ovlivňují různými přísadami
- základním požadavkem na vlastnosti je, aby lepený spoj byl pevnější než lepený materiál
- L se balí do tub a plechovek, nádob z plastických hmot
- doba skladování je různá pro každé lepidlo – cca 3 měsíce až 2 roky
- skladovací podm. – teplota nesmí klesnout pod 5 °C a překročit 20 °C

9. Chemické zboží

- různé skupiny zboží, zpravidla nebezpečné pro zdraví a okolní zboží
  - a) Chemikálie v drobném spotř. balení
    - např. látky potřebné pro fotoamatéry a domácí kutily, kyseliny (anorg. kyseliny: fluorovodíková, močová, dusičná, chlorovodíková; org. kyseliny: octová, citronová, benzoová, šťavelová, močová), rozpouštědla – aceton, chloroform, etyléter a louhy – hydroxid sodný a draselný, soda , benzín, líh, petrolej
    - jsou chráněny spotřebními obaly, při používání je třeba dbát na výstražné značky na obalech
    - je třeba je chránit před vlhkostí a světelným zářením, změnami teploty
    - platí pro ně předpisy pro skladování chemikálií
  - b) Dezinfekční přípravky
    - slouží pro ničení choroboplodných zárodků mikroorganismů, cílem je zabránit šíření nakažlivých chorob
    - jsou určeny k provádění chemické dezinfekce
    - patří sem např. krezoly, sloučeniny rtuti, chloramin B, louh sodný, chlorové vápno, chloramin Ar, SAVO, siričné hmoty
    - dezinfekční přípravky nesmějí být toxické pro lidi a zvířata
    - v koncentrovaném stavu mohou být žíravé, zdraví škodlivé
    - skladují se odděleně od ostatního zboží, které snadno přijímá zápach
    - nevýhodou těchto prostředků je, že neexistuje univerzální dezinfekční prostředek
    - použití, zápach

c) Hubící prostředky /pesticidy/

- podléhají přísné evidenci; řádně baleny, označeny a skladovány
- jsou látky používané k hubení škodlivých organismů, především v zemědělské výrobě rostlinné, v potravinářském průmyslu a v domácnostech
- tito škůdci přenášejí nakažlivé choroby, poškozují vegetaci a zboží
- pesticidy zahrnují:
  1. insekticidy – k hubení létavého a lezavého hmyzu
(BANCOL – mandelinka, FORMITOX, BIOLIT, RAID, PIF PAF)
  2. fungicidy – k ničení parazitních hub, plísní – SULKA, KUPRIKOL
  3. herbicidy – k ničení plevelů – ZEAZIN 10 EC
  4. rodenticidy – k hubení hlodavců – (RATICIDY – krysy; MURICIDY – myši), TALON, LANI
  5. ostatní škůdci – plži – VANISH
- všechny tyto prostředky musí být dobře zabalené do uzavřených plechovek, skleněných obalů nebo nádob z plastů
- u látek toxických i pro teplokrevné živočichy se musí obaly výrazně označit /znakem lebky/
- na obalu uveden přesný návod použití, stupeň nebezpečnosti pro člověka a doba účinnosti přípravku
- skladovat v suchých místnostech, teplota 15 °C, nesmí být vyšší než 25 °C
- pastovité a tekuté přípravky se musí chránit před mrazem
- ochranná lhůta vyjádřena ve dnech

d) Přípravky pro výživu a pěstování rostlin

- rostliny potřebují k životu především biogenní prvky (N, P, K, Ca) – obsaženy jsou v různých typech hnojiv
- hnojiva jsou:
  1. jednosložková – obsahují jedinou živinu, př. dusíkatá, fosforečná, draselná, vápenatá apod.
  2. kombinovaná – dusíkato-fosforečná, vápenato-draselná apod.
(Cererit, Herbasyn, Allin, Cocumin, Fragarin)
- kromě toho mohou průmyslová hnojiva obsahovat složky insekticidní a herbicidní
- pro jakost hnojiv je dominantní obsah hlavní složky
- hnojiva je nutné chránit před vlhkostí a velkým teplem
- balení hlavně do pytlů
- skladování v suchých a dobře větraných skladech, ve skladu nesmí být umístěny hořlaviny /př. sláma, dřevo/
- dle skupenství: pevná, kapalná

10. Nátěrové hmoty

- jsou všechny výrobky, které je možno nanášet na předmět v tekutém nebo těstovitém stavu a které na něm vytvářejí suchý ochranný nátěrový povlak – tzv. film
- funkce nátěru :
  - ochranná
  - konzervační
  - estetická

- vlastnosti NH:
  - přilnavost – schopnost NH přilnout k podkladu
  - kryvost – schopnost NH zakrýt barvu podkladu
  - roztíratelnost – roztírat na povrchu předmětu do stejnoměrné tloušťky
  - ředitelnost – schopnost NH mísit se s příslušným ředidlem

- členění NH
  1. dle způsobu zasychání NH
    - schnoucí fyzikálně /odpařením rozpouštědla/
    - schnoucí chemicky /probíhají chem. změny/
  2. dle pořadí nanášení NH
    - napouštěcí /usavého materiálu/
    - základní
    - vyrovnávající /jako mezivrstva/
    - podkladové
    - vrchní
  3. dle vlastností nátěru
    - transparentní /průhledný film/
    - pigmentové /bílý nebo barevný film/
  4. dle účelu NH
    - venkovní
    - vnitřní
    - speciální – př. antikorozní, izolační

- složení NH
  1. filmotvorné složky – tvoří podstatu hotového zaschlého nátěrového filmu /vysychavé oleje, balzámy, pryskyřice přírodní a syntet./
  2. rozpouštědla – převádějí filmotvornou složku do roztoku a po nanesení z nátěru postupně vyprchají
  3. pigmenty – barevné prášky, které dodávají NH požadovaný barevný odstín a kryvost
  4. plnidla – přidávají se do NH za účelem úpravy mechanických vlastností /křída, kaolín, mastek, titanová běloba .../

- obaly NH – většinou plechové krabice, konve, železné sudy
- skladovat v suchém, větraném skladišti, skladování venku není dovoleno
- teplota v rozmezí 5 až 25 °C, emulzní hmoty nutno chránit před mrazem
- při skladování dodržována bezpečnostní opatření, jde o hořlaviny
- kalafuna – tuhý zbytek po destilaci terpentýnové silice vodní parou z pryskyřice jehličnatých stromů
  - křehká, sklovitá, černá hmota, rozpustná v líhu